

Activitat sobre els textos expositius

1. Identifica les estratègies que segueixen aquests textos a l'hora d'organitzar la informació. Indica els connectors o els elements de cada text que recolzen la teua resposta.

[Seqüència temporal.

Causa / conseqüència.

Problema / solució.

Descripció / enumeració.

Comparació / contrast.]

2. Escriu per a cada text un títol que expresse el tema. Després prova amb títols retòrics.

Text 1

Roman Jakobson estableix sis grans funcions o finalitats del llenguatge, segons l'element del procés de comunicació que es prioritza: emissor, receptor, referent, missatge, canal o codi.

1. La funció emotiva o expressiva. L'emissor és present en el text i manifesta les seues expectatives, els seus desigs i les seues intencions. Apareix en el discurs subjectiu.
2. La funció apel·lativa o conativa. Se centra en el receptor per a persuadir-lo i influir en la seua conducta. Gramaticalment es caracteritza per l'ús del vocatiu i de l'imperatiu. Té la finalitat d'actuar sobre el comportament del receptor intentant dirigir la seua conducta.
3. La funció representativa o referencial. Se centra en el referent. És la funció denotativa i documental. S'hi fa un ús objectiu del llenguatge, ja que assenyala una realitat que se'ns vol descriure o demostrar amb raonaments. La finalitat corresponent és informar sobre els fets.
4. La funció poètica. La forma del missatge és essencial per a transmetre connotacions i imatges. Empra recursos expressius de la retòrica; la finalitat del llenguatge rau en el missatge per si mateix.
5. La funció fàtica. Té com a finalitat iniciar o mantenir la comunicació entre persones. Es manifesta mitjançant l'ús d'interrogacions adreçades al receptor i d'interjeccions.
6. La funció metalingüística. Se centra en el codi. S'utilitza el llenguatge per a parlar del llenguatge.

Text 2

L'escultura romànica i la gòtica presenten unes característiques clarament diferenciades, que es fan paleses en la representació de la Mare de Déu amb l'Infant.

La Mare de Déu romànica es caracteritza per la rigidesa i el hieratisme, amb una concepció dels volums que respon a una simetria rígida. Mare i fill no entrecreuen mirades, no comparteixen un gest d'humanitat. El ceptre o la corona són símbols d'un poder i d'un distanciament jeràrquic. En definitiva, l'escultura romànica transmet un missatge d'eternitat i majestat solemne, d'acord amb una concepció de la fe basada en la por.

Per contra, la Mare de Déu gòtica es caracteritza pel moviment i la humanització, amb més llibertat en el traçat i la composició. La imatge gòtica transmet dolçor i bellesa, desig de viure. La mare ja no esdevé un tron per al seu fill, sinó que se'l mira amorosament. És l'escultura adequada per a la fe dels segles XIII i XIV, una fe basada en l'esperança i en l'amor.

Text 3

Entre 1960 i 1970, al País Valencià, es produeix un creixement accelerat de les ciutats. Així, si el 1960 el 59,7% de la població vivia en nuclis urbans superiors a 10.000 habitants, el 1970 n'eren ja 70,5%, amb la consegüent agudització dels desequilibris territorials i l'augment de les activitats del sector terciari a les ciutats. Els factors que desencadenaren aquest procés van ser la industrialització i el turisme.

La industrialització es va centrar en determinades comarques (l'Horta, el Baix Vinalopó, la Plana Alta, l'Alacantí i l'Alcoià), la qual cosa provocà un moviment migratori des de les zones rurals a les industrials. La industrialització va tenir aspectes positius, com ara la disminució de l'ocupació, l'expansió dels sectors industrials, l'augment del consum; però també en va tenir de negatius, com ara, el despoblament de les zones de l'interior, un creixement urbà caòtic, problemes d'inadaptació dels immigrants, etc.

El turisme de masses s'inicia a Europa a partir de 1960. El País Valencià, amb 440 km de platja i clima mediterrani reunia unes condicions d'atracció immillorables. Amb el turisme es varen crear noves ocupacions que atreïen mà d'obra local i forana.

Text 4

La població actual espanyola ha entrat en un clar procés d'envelliment. En un futur no gaire llunyà la població activa no serà suficient per a mantenir l'actual estat de benestar, amb el nivell de pensions i d'ajudes a la tercera edat a què estem acostumats. Dues són les solucions que poden capgirar aquest futur apocalíptic: d'una banda, unes polítiques decidides de suport a la natalitat, orientades a garantir les condicions laborals de la mare treballadora; d'una altra, l'arribada d'immigrants joves.

Text 5

La península Ibèrica està situada en la zona temperada del planeta, però presenta una gran varietat climàtica. Abordarem, ara, l'estudi dels climes continental i oceànic.

El clima continental és propi de les zones de l'interior, allunyades de la influència del mar; per contra, el clima oceànic es dona a les zones litorals del nord i oest de la Península. Quant a les temperatures, el clima continental es caracteritza per les temperatures extremes -fred a l'hivern i calor a l'estiu-, a diferència dels hiverns suaus i els estius frescos propis del clima oceànic. Pel que fa a les precipitacions, les diferències també són evidents: les zones de clima oceànic tenen pluges abundants que afavoreixen el creixement de la vegetació, mentre que les regions de clima continental pateixen més sequera.